ECLI:LV:KURT:2018:0702.1A69004918.3.S

Lieta Nr. 1A69004918/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2018.gada 2.jūlijā

Kurzemes rajona tiesas tiesnesis Renars Jūrmalis, iepazinies ar **Kuldīgas rajona prokuratūras prokurora G.Mežiņa** protestu par Skrundas novada pašvaldības administratīvās komisijas 2017.gada 29.novembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 14E/80,

konstatēja:

Skrundas novada pašvaldības policijas inspektors Andis Doniņš 07.11.2017. pret /pers. A/ sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu SK Nr.000331 pēc Latvijas APK 75.panta pirmās daļas par to, ka /pers. A/ nav noslēgts līgums par atkritumu apsaimniekošanu Nīkrāces pagasta /Nosaukums A/, un ar to pārkāpti Skrundas novada saistošo noteikumu Nr.23/2010 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Skrundas novadā" 4.1.2. apakšpunkts un izdarīts Latvijas APK 75.panta pirmajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums.

Ar Skrundas novada pašvaldības administratīvās komisijas 29.11.2017. lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 14E/80 /pers. A/ sodīts ar 70 *euro* naudas sodu.

Par minēto lēmumu Kuldīgas rajona prokuratūras prokurors G.Mežiņš 12.04.2018. iesniedzis protestu, kurš saņemts Kurzemes rajona tiesas kancelejā 16.04.2018., un 18.04.2018. nodots izskatīšanai tiesnesim R.Jūrmalim.

Protestā prokurors lūdz atcelt Skrundas novada pašvaldības administratīvās komisijas 29.11.2017. lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 14E/80 par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu pēc Latvijas APK 75.panta pirmās daļas un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību. Komisijas lēmums administratīvā pārkāpuma lietā 14E/80 noprotestēts p i lapjomā. Prokurora protestā norādīts, ka lēmums ir pieņemts nepamatoti turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Komisija lēmumā atsaukusies uz "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 16.panta pirmo daļu, kur noteikts, ka sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, tai skaitā atkritumu dalītajā savākšanā, ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību, kā arī sedz visas izmaksas, kas saistītas ar viņa radīto sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu. Papildus Iestāde atsaukusies uz Skrundas novada pašvaldības 2010.gada 26.augusta saistošo noteikumu Nr.23/2010 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Skrundas novadā" 4.1.2. punktu, kurā noteikts, ka atkritumu radītāju pienākumi ir noslēgt līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu ar sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, kas noslēdzis līgumu ar pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanu pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Latvijas APK 75.panta pirmā daļa paredz atbildību par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu vai atkritumu pārrobežu (starptautisko) pārvadājumu noteikumu pārkāpšanu. Šī panta otrā daļa paredz atbildību par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā.

Saskaņā ar Latvijas APK 1.panta otro daļu, administratīvo pārkāpumu kodekss nosaka, kāda darbība vai bezdarbība atzīstama par administratīvo pārkāpumu, kādu administratīvo sodu, kāda institūcija (amatpersona) un kādā kārtībā var uzlikt personai, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu. Latvijas APK 7.pantā noteikts, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā.

Savukārt, Latvijas APK 9.panta pirmā daļa paredz, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Protestā norādīts, ka nav strīda par to, ka /pers. A/ nav noslēdzis līgumu par atkritumu apsaimniekošanu. No "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 8.panta 1.punkta ir redzams, ka likumdevējs ir uzskatījis par nepieciešamu nodot sadzīves atkritumu apsaimniekošanas procesa organizāciju attiecīgās pašvaldības kompetencē. Savukārt, "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 16.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību. Tādējādi, likumdevēja prasība par līguma slēgšanu ar atkritumu apsaimniekotāju nedod tiesības atkritumu radītājiem norobežoties no likumdevēja noteiktās atkritumu apsaimniekošanas kārtības.

Taču, par šīs prasības neievērošanu atbildība ir paredzēta Latvijas APK 75.panta otrajā daļā, kurā ir noteikts - "Par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā, uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt *euro..."., savukārt,* /pers. A/ atzīts par vainīgu pēc Latvijas APK 75.panta pirmās daļas par to, ka viņš pārkāpis atkritumu apsaimniekošanas noteikumus.

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 7.punktu, atkritumu apsaimniekošana ir atkritumu savākšana, uzglabāšana, pārvadāšana, reģenerācija un apglabāšana (tai skaita sadedzināšana sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtās), šo darbību pārraudzība, atkritumu apglabāšanas vietu aprūpe pēc to slēgšanas, kā arī tirdzniecība ar atkritumiem un starpniecība atkritumu apsaimniekošanā. Ar administratīvās lietas materiāliem nav konstatēts, ka /pers. A/ būtu pārkāpis atkritumu savākšanas, uzglabāšanas, pārvadāšanas, reģenerācijas vai apglabāšanas noteikumus, piemēram,

uzglabājis atkritumus savā dzīvesvietā, izmetis tos mežā vai citā neatļautā vietā un tml. Tādējādi, /pers. A/ darbībās nav saskatāmas Latvijas APK 75.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma pazīmes un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā, pamatojoties uz Latvijas APK 239.panta 1.punktu, ir izbeidzama.

07.05.2018. Kurzemes rajona tiesā pieņemts lēmums pieņemt prokurora protestu un ierosināt administratīvā pārkāpuma tiesvedību, pieņemot lēmumu lietu izskatīt rakstveida procesā uz lietā esošo dokumentu pamata. Likumdevēja noteiktajā laikā, saskaņā ar Latvijas APK 289.[6] pantu administratīvā pārkāpuma lietas dalībnieks - Iestāde iesniegusi papildus paskaidrojumu, kurš pievienots lietai.

Skrundas novada pašvaldība paskaidrojumā tiesai norāda uz sekojošo, - pašvaldība, izdodot saistošos noteikumu, ir konkretizējusi, ka personai ir pienākums *ne vēlāk kā viena mēneša laikā noslēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju vai pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanu, un* izskatāmajā lietā nav strīds par to, ka /pers. A/ iepriekš minēto pienākumu nav izpildījis. Pašvaldība norāda, ka Latvijas APK lietotais termins "*par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu"* ir attiecināms arī uz pašvaldības saistošajiem noteikumiem, kuri ir izdoti tās kompetences ietvaros un atbilst Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16. panta pirmās daļas 1. punkta noteiktajam [..] *ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus). Iestāde uzskatot, ka p*ie šādiem apstākļiem esot nepamatots protestā norādītais, ka atkritumu apsaimniekošanas noteikumi ir saistāmi ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 7.punktu *(atkritumu apsaimniekošana — atkritumu savākšana, uzglabāšana, pārvadāšana, reģenerācija un apglabāšana (tai skaitā sadedzināšana sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtās), šo darbību pārraudzība, atkritumu apglabāšanas vietu aprūpe pēc to slēgšanas, kā arī tirdzniecība ar atkritumiem un starpniecība atkritumu apsaimniekošanā),* jo minētā norma skaidro likumā lietotos terminus, turklāt no šī termina satura ir skaidrs, ka atkritumu apsaimniekošana ir skaidrota kā darbību kopums jeb citiem vārdiem sakot, darbības, kas ietilpst atkritumu apsaimniekošanā. Savukārt jēdziens "*atkritumu apsaimniekošanas noteikumi"* nav uzskatāms par identisku terminu *atkritumu apsaimniekošanai*, jo ir saistāms ar spēkā esošo MK noteikumu, pašvaldību saistošo noteikumu pārkāpumiem. Pie šādiem apstākļiem nevar piekrist protestā sniegtajai *atkritumu apsaimniekošanas noteikumu* interpretācijai. Skrundas novada pašvaldība (turpmāk – pašvaldība) protestu uzskata par nepamatotu un uztur lēmumā noradīto motivāciju un pamatojumu.

Pārbaudot un izvērtējot prokurora G.Mežiņa protestā norādītos motīvus un pārsūdzēto lēmumu, Iestādes iesniegtos paskaidrojumus un lietā esošos pierādījumus, tiesa konstatē Latvijas APK 289.[12] panta pirmajā daļā noteiktos apstākļus Iestādes lēmuma atcelšanai un jauna sprieduma taisīšanai.

Saskaņā ar valsts pamatlikumu Satversmi, likumdevēja vara valstī ir noteikta Saeimai, savukārt Ministru kabinets savas kompetences ietvaros pārvaldot valsts pārvaldes iestādes, faktiski uzrauga un izpilda to prasības. Savukārt, Likums par pašvaldību paredz Latvijas pašvaldību darbības vispārīgos noteikumus un ekonomisko pamatu, pašvaldības kompetenci, domes un tās institūciju, kā arī domes priekšsēdētāja tiesības un pienākumus, pašvaldību attiecības ar Ministru kabinetu un ministrijām, kā arī pašvaldību savstarpējo attiecību vispārīgos noteikumus (likuma 1.pants). Likums par pašvaldību būtībā paredz noteikta rakstura autonomas tiesības arī pašvaldībām izdot saistošos noteikumus, ievērojot likumu hierarhiju. Tātad pašvaldību izdotie saistošie noteikumi nedrīkst būt pretrunā ar pārējiem likumdevēja izdotajiem normatīvajiem aktiem. Ja kādu tiesisku attiecību regulējums publiskajā sfērā ir regulēts ar izdoto likumu un Ministru kabinetu noteikumos noteikto kārtību, tad faktiski pašvaldību saistošie noteikumi var tikt izdoti, lai papildinātu un noregulētu tās nianses, kuras ar iepriekšminētajām normatīvo aktu regulējumu nav noteicis likumdevējs.

Ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.pantu likumdevējs ir nepārprotami deliģējis atkritumu apsaimniekošanas tiesības pašvaldībām. Saskaņā ar šī paša panta pirmās daļas 3.puntku pašvaldībām ir noteiktas tiesības uz saistošo noteikumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā izdošanu.

Skrundas novada pašvaldības 26.08.2010. izdotie noteikumi Nr.23/2010 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Skrundas novadā" izdoti saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 21.panta pirmās daļas 16.punktu, 43.panta pirmās daļas 13.punktu, Atkritumu apsaimniekošanas likuma 9.panta pirmās daļas 3.punktu.

Saistošo noteikumu 1.5.punkts paredz, ka personas iesaistīšanos noteiktajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā apliecina līgums par atkritumu apsaimniekošanu, kas noslēgts ar pašvaldību vai atkritumu apsaimniekotāju. Savukārt, noteikumu 4.1 punktā noteikti atkritumu radītāja (šajā lietā, attiecīgi /pers. A/ kā attiecīgās pašvaldības teritorijā esoša nekustamā īpašuma īpašnieka) pienākumi. Apakšpunkts 4.1.1. paredz šādas personas pienākumu iekļauties pašvaldības kopējā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmā atbilstoši normatīvo aktu prasībām un šiem saistošajiem noteikumiem; un apakšpunkts 4.1.2. paredz pienākumu noslēgt līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu ar sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, kas noslēdzis līgumu ar pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanu pašvaldības administratīvajā teritorijā.

No protokola un pārsūdzētā Skrundas novada pašvaldības administratīvās komisijas 29.11.2017. lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 14E/80 izriet, ka /pers. A/ sodīts ar 70 *euro* naudas sodu par administratīvo pārkāpumu, paredzētu Latvijas APK 75.panta pirmajā daļā, kura dispozīcijā likumdevējs paredzējis fiziskas personas saukšanu pie administratīvās atbildības par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu vai atkritumu pārrobežu (starptautisko) pārvadājumu noteikumu pārkāpšanu. Savukārt, panta otrā daļa paredz atbildību par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā.

No lietas materiāliem secināms, ka neviens no procesa dalībniekiem neapstrīd faktu, ka protokols ir sastādīts sakarā ar to, ka /pers. A/ protokola sastādīšanas brīdī nebija noslēdzis atkritumu apsaimniekošanas līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju.

Tajā paša laikā no administratīvā pārkāpuma protokolā norādītās pārkāpuma būtības un no Iestādes papildus paskaidrojuma satura ir saprotams, ka Iestāde burtiski tulkojusi pašas izdoto noteikumu jēgu, neņemot vērā apstākli, ka likumdevējs Latvijas APK 75.panta otrajā daļā ir paredzējis personas atbildību par konkrētu nodarījumu, - proti, bezdarbību, neiesaistos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā. Līdz ar to Iestāde nepareizi interpretējot likumdevēja noteikto likuma jēgu un neņemot vērā faktu, ka administratīvā atbildība par iepriekšminēto bezdarbību ir paredzēta Latvijas APK 75.panta otrās daļas dispozīcijā, ir nepareizi kvalificējusi /pers. A/ nodarījumu pēc Latvijas APK 75.panta pirmās daļas.

Tādejādi, lietā nepastāv strīds, ka /pers. A/ nav izpildījis saistošo noteikumu 4.1.1. un 4.1.2. apakšpunktu prasības un ar to izdarījis administratīvo pārkāpumu, paredzētu Latvijas APK 75.panta otrajā daļā – kā sadzīves atkritumu radītājs nav piedalījies pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā, nenoslēdzot līgumu un tādejādi neiesaistoties pašvaldības organizētajā atkritumu savākšanā.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka, nenoslēdzot līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, /pers. A/ ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas APK 75.panta otrajā daļā, kurā noteikta atbildība par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā. Šīs tiesību normas sankcija paredz administratīvo sodu – naudas sodu juridiskajām personām no četrsimt trīsdesmit līdz tūkstoš četrsimt *euro, bet fiziskām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt euro*.

Savukārt ar pārsūdzēto lēmumu /pers. A/ ir saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 75.panta pirmās daļas un sodīts ar naudas sodu

70 *euro* apmērā.

Administratīvā pārkāpuma protokolā norādītā pārkāpuma būtība ir apsūdzība administratīvā pārkāpuma lietā, kurā norādītajiem faktiskajiem apstākļiem, jāatbilst attiecīgā panta dispozīcijā norādītās pretlikumīgās darbības (vai bezdarbības) sastāvam, ietverot visas nepieciešamās kvalificējošas pazīmes.

Latvijas APK 289.[12] panta otrās daļas 3. punktā noteikts, ka rajona (pilsētas) tiesa, izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un uzliek sodu.

Rezumējot iepriekš izklāstītos apsvērumus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ rīcībā ir saskatāms Latvijas APK 75.panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums, līdz ar ko pārsūdzētais lēmums par /pers. A/ sodīšanu pēc Latvijas APK 75.panta pirmās daļas ir atceļams un lietā taisāms jauns spriedums, ar kuru /pers. A/ atzīstams par vainīgu un sodāms par Latvijas APK 75. panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

Ņemot vērā minēto, ir pamats secināt, ka, pārkvalificējot /pers. A/ nodarījumu uz citu administratīvā pārkāpuma sastāvu, netiek pasliktināts pie administratīvās atbildības saucamās personas stāvoklis, jo par pārkāpumu, uz kuru pārkvalificējams viņa nodarījums, ir paredzēts analoga apmēra sods.

Nosakot soda apmēru tiesa norāda, ka /pers. A/ ir ticis piemērots sods sankcijā paredzētajā minimālajā apmērā. Lietā Iestāde nav vērtējusi soda apmēru, atbilstoši Latvijas APK 32.panta nosacījumiem, jo tiesu prakse neparedz minimāla soda noteikšanu personai, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ja tās rīcībā netiek konstatēti tās atbildību mīkstinoši apstākļi. Tomēr tiesa, atbilstoši Latvijas APK 289.[12] panta trešais daļai nav tiesīga, bez cietušā sūdzības vai prokurora iesniegtā protesta pasliktināt pie administratīvās atbildības sauktās personas stāvokli, nosakot tai lielāku soda mēru, līdz ar to /pers. A/ jau piemērotais minimālais sods nav grozāms uz bargāku.

Ņemot vērā augstāk minēto un pamatojoties uz Latvijas APK 289.[12] panta otrās daļas 3.punktu, 289.[13], 289.[18] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

atcelt Skrundas novada pašvaldības administratīvās komisijas 2017.gada 29.novembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 14E/80.

/pers. A/, personas kods /personas kods/ atzīt par vainīgu Latvijas APK 75. panta otrajā daļā paredzēta administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt viņu ar naudas sodu 70 *euro* (septiņdesmit *euro*) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesā apelācijas kārtībā 10 darba dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā, apelācijas sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Spriedums pieejams tiesas kancelejā no 2018.gada 2.jūlija.

Tiesnesis R.Jūrmalis